

Yttrande över förslag om ansvarsfördelning vid inhyrning av idrottsytor

Bakgrund

Kommunstyrelsens fastighets- och exploateringsutskott beslutade 3 april 2023 att remittera förslag om ansvarsfördelning vid inhyrning av idrottsytor, enligt tjänsteutlåtande daterat 2023-03-28, till kultur- och fritidsnämnden, tekniska nämnden samt utbildningsnämnden. Remissvar ska lämnas till kommunstyrelsen senast 30 juni 2023.

Tekniska kontoret har på uppdrag av kommunstyrelsen utrett frågan om att överföra idrottsytor i tio kommunala grundskolor, Norrängsgården och Danderyds gymnasium. Avseende Norrängsgården förhyr kultur- och fritidsnämnden hallen på halvtid idag. För Mörbyhallen finns redan ett hyresförhållande mellan tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden.

De frågeställningar som yttrandet avser gäller de konsekvenser som kan uppstå vid ett överförande av idrottsytor från de kommunala grundskolorna och Danderyds gymnasium inklusive Norrängsgården.

Yttrande

Kultur- och fritidsnämnden konstaterar att en överföring av idrottshallar till nämndens ansvarsområde kan öka förskolors, fristående skolors, externa skolors samt allmänhetens tillgång till kommunens lokaler. Nämnden bedömer dock att det kan bli svårt med ett praktiskt genomförande redan från 1 januari 2024 eftersom avtal och en organisation måste finnas på plats som kan hantera andrahandsuthyrning. Det praktiska övertagandet måste även sammanfalla med skolornas planering inför nästkommande läsår.

Tillskottet av skolornas idrottshallar kommer att ge föreningslivet ett ökat utbud av lokaler i barnens närmiljö. Barn under 12 år kan därmed få möjlighet att tryggt och säkert delta i föreningsaktiviteter i sin nära hemmiljö samtidigt som tider kan frigöras för äldre barn och ungdomar i kommunens stora sporthallar.

Nämnden ser dock ett antal riskområden gällande ekonomi och organisation samt nyttjandegrad och regelverk.

Ekonomi och organisation

Kultur- och fritidsnämnden ser ett antal riskområden som kan komma att påverka de ekonomiska förutsättningarna för nämnden.

Tillkommande lokaler kommer att innebära en ökad ekonomisk känslighet om lokalkostnaderna ökar med högre procenttal än nämndens budgetanslag. Vid uthyrning till skolor utgår nämnden ifrån att denna kostnad fullt ut kan

Datum	Diarienummer
2023-05-24	KFN 2023/0052

överförs till hyrande skola, men detta kommer inte att vara möjligt under den tid som är föreningsliv. Kultur- och fritidsnämndens kärnverksamhet vänder sig till föreningslivet, barn, ungdomar samt äldre. Dessa grupper är generellt sett mindre resursstarka varför det blir problematiskt att överföra ökade lokalkostnader genom att höja föreningshyrorna motsvarande. Ett läge där inhyrningsverksamheten drabbas av underskott bör inte leda till krav på att nämnden genomför neddragningar och effektiviseringar inom nämndens övriga verksamheter.

De i utredningen beräknade intäkterna utgår ifrån att kommunens skolor kommer att hyra samtliga timmar under skoltid. I det fall skolorna väljer att minska sitt nyttjande kommer detta att påverka intäkterna negativt.

Enligt gränsdragningslista med hyresvärd finns det kostnader som åligger hyresgästen. Detta ansvar omfattar inredning och utrustning som är kopplade till den egna verksamhetens behov liksom åtgärdande av sådant som går sönder i lokalerna genom åverkan och skadegörelse. Även enklare verksamhetsanpassningar omfattas. I den mån kostnader avser skoltid bör dessa hanteras i de hyresavtal som tekniska kontoret kommer att bistå kultur- och fritidsnämnden med. I den mån kostnaden avser föreningsliv behöver nämndens driftbudget utökas.

De tillkommande objekten kräver tillsyn för att säkerställa lokalernas säkerhet, funktionsduglighet och hygien. Material och inventarier behöver underhållas, enklare felavhjälpande åtgärder behöver vidtagas och felanmälan samt uppföljning gentemot hyresvärd ske. Även dialog med hyresgäster kommer att krävas. Kultur- och fritidsnämnden har ingen personal stationerad på plats vid objekten utan tid kommer att behöva omfördelas från andra arbetsuppgifter inom idrottsanläggningarna. Detta innebär att personalstyrkan behöver utökas, alternativt att nuvarande kvalitet beträffande skötsel och underhåll på idrottsplatser och idrottshallar inte kommer att kunna upprätthållas.

Kultur- och fritidsnämnden anlitar idag vaktbolag för rondering inklusive lås och larm av de fyra stora sporthallar. För att säkerställa trygghet och förebygga skadegörelse kan ett liknande upplägg behövas för tillkommande objekt. Därmed behöver nämndens budget utökas motsvarande.

Med tillkommande objekt för uthyrning i andra hand kommer kultur- och fritidsnämnden att behöva hantera fler kontakter med såväl hyresvärd (tekniska kontoret) som med egna hyresgäster. Uthyrning per timma ställer andra krav än uthyrning av hela objekt på tillsvidarebasis. Antal kundkontakter för bokning, schemaläggning, fakturering, information och kommunikation, behörighet till inpassering med mera är omfattande och ställer krav på tillgänglighet. Befintliga systemstöd för bokning och fakturering behöver uppgraderas med ytterligare licenser för moduler och med stöd av konsulter. Kultur- och fritidsnämnden bedömer att dessa uppgifter och tillkommande kostnader inte kan hanteras inom befintlig budget och organisation. Förutom kompensation i budget för tillkommande

kostnader behövs uppskattningsvis att organisationen förstärks med en årsarbetare.

Kultur- och fritidsnämnden kommer att behöva inventera samtliga inventarier i tillkommande bokningsobjekt. Högt slitage och förhållandevis korta avskrivningstider kommer att påverka behov av investeringsmedel.

Nyttjandegrad och regelverk

Utredningen konstaterar att en överföring av idrottshallar till kultur- och fritidsnämndens ansvar kan öka förskolors, fristående skolors, externa skolors samt allmänhetens tillgång till kommunens lokaler.

Kultur- och fritidsnämnden instämmer i detta konstaterande. För att underlätta uthyrningen till övriga intressenter och samtidigt säkra de kommunala skolornas behov av tider i idrottshallar behöver utbildningsnämnden föreslå ett regelverk att gälla under skoltid. Ett sådant regelverk kan omfatta prioritetsordning mellan åldersgrupper samt mellan kommunala och fristående skolor i kommunen respektive skolor i andra kommuner. För att skapa rimliga planeringsförutsättningar samt undvika krockar mellan olika intressegrupper föreslås uthyrningen till skolor ske i sammanhängande block snarare än per enskild timme.

För att skapa ett gott hyresförhållande gentemot skolorna blir det viktigt att nämnden får stöd att ta fram avtal som löser de praktiska frågeställningar som kan uppkomma såsom modell för hyressättning, fördelning av kostnader för material, synpunkter på städinsatser, arbetsmiljöansvar med flera.

Gällande nyttjandegrad konstaterar nämnden att man redan idag via skolorna hyr in de lokaler som efterfrågas av föreningslivet. Föreningslivet upplever huvudsakligen en brist på tider i fullstora hallar med centralt läge och bra kommunikationer vilket underlättar för såväl deltagare som tränare. För ett effektivt nyttjande ur föreningssynpunkt är hallens volym viktig. En hall med större volym möjliggör ett mer flexibelt nyttjande avseende åldrar, gruppstorlek, tävlingskrav med flera.

Kultur- och fritidsnämndens samlade bedömning

Förslaget att kultur- och fritidsnämnden övertar inhyrningen av skolornas idrottshallar kommer att öka administrationen kopplad till uthyrningen av dessa lokaler. Utan tillkommande resurser i form av ökade driftanslag måste kvalitet och servicenivåer väsentligt minskas och en aktiv uthyrning kommer ej att kunna bedrivas. Nämnden konstaterar dock att beslutet om överföring av idrottslokaler är av principiell karaktär och att såväl de ekonomiska som administrativa riskområdena kan behöva underordnas det högre målet.

Tillskottet av skolornas idrottshallar kommer att ge föreningslivet ett tydligt utbud av lokaler i barnens närmiljö. Barn under 12 år kan därmed få möjlighet att tryggt och säkert delta i föreningsaktiviteter i sin nära

hemmiljö samtidigt som tider kan frigöras för äldre barn och ungdomar i kommunens stora sporthallar.